

EUROPAPARLAMENTET

2014–2019

**DEN RÅDGIVANDE KOMMITTÉN
FÖR LEDAMÖTERS UPPFÖRANDE**

ÅRSRAPPORT 2017

FÖRORD

Enligt artikel 7.6 i uppförandekoden för Europaparlamentets ledamöter avseende ekonomiska intressen och intressekonflikter (bilaga I till Europaparlamentets arbetsordning) ska den rådgivande kommittén för ledamöters uppförande offentliggöra en årsrapport om sitt arbete.

Årsrapporten om den rådgivande kommitténs arbete från den 1 januari till den 31 december 2017 antogs av kommittén den 22 februari 2018.

Innehållsförteckning

1. Bakgrund

2. Den rådgivande kommittén för ledamöters uppförande

2.1 Sammansättning

2.2 Ordförande

2.3 Sammanträden under 2017

2.4 Uppgifter

2.5 Arbete under året

3. Verksamhet kopplad till uppförandekoden

3.1 Kontrollförfarande för ledamöternas förklaringar om ekonomiska intressen

3.2 Inlämnande och uppdatering av ledamöternas förklaringar om ekonomiska intressen

3.3 Förnyad inlämning och uppdatering av ledamöternas förklaringar om ekonomiska intressen till följd av översynen av parlamentets arbetsordning

4. Administration

Sammanfattning

Denna rapport omfattar verksamheten i den rådgivande kommittén för ledamöters uppförande under perioden från den 1 januari till den 31 december 2017.

Detta år fick kommittén färre ärenden att hantera. Kommittén har uppmanats att undersöka fyra fall av eventuella överträdelser av uppförandekoden vilka berörde sammanlagt sex ledamöter, jämfört med åtta fall som inbegrep elva ledamöter 2016.

Detta år har den rådgivande kommittén tagit emot två begäranden från ledamöter om riktlinjer för hur bestämmelserna i uppförandekoden ska tolkas och tillämpas. Vid båda tillfällena tillhandahöll kommittén vägledning i förtroende och inom den tidsfrist som anges i uppförandekoden.

Liksom tidigare år har den rådgivande kommittén strävat efter att erbjuda optimal service till ledamöterna genom att se till att bestämmelserna i uppförandekoden iakttas minutiöst och samtidigt göra den administrativa bördan så lätt som möjligt.

Dessutom har den ansvariga förvaltningsenheten (enheten för ledamotsadministration inom generaldirektoratet för parlamentets ledning, som tillhandahåller den rådgivande kommittén sekretariatstjänster) fortsatt att utföra en allmän rimlighetskontroll av alla förklaringar om ekonomiska intressen som lämnats in av ledamöterna under året, i enlighet med artikel 9 i genomförandeåtgärderna för uppförandekoden.

Sammanlagt 31 nya förklaringar lämnades in av nya ledamöter under året.

I samband med den allmänna översynen av arbetsordningen den 13 december 2016 beslutade parlamentet att ledamöterna skulle anpassa sin förklaring om ekonomiska intressen till ändringarna av artikel 4 i uppförandekoden senast sex månader efter dagen för ikraftträdandet av dessa ändringar, det vill säga den 16 juli 2017. Den 8 mars 2017 skickade presidiet ut ett meddelande till samtliga ledamöter i vilket det informerade dem om skyldigheten att lämna in sin förklaring på nytt och översände det reviderade formuläret. Efter utgången av denna frist skickade den rådgivande kommittén ut administrativa påminnelser om denna skyldighet. Efter detta sände talmannen den 14 september 2017 en påminnelse till de ledamöter som ännu inte hade lämnat in en reviderad förklaring och uppmanade dem kraftfullt att göra det senast den 6 oktober 2017. Som ett resultat hade alla utom 24 ledamöter vid utgången av 2017 uppfyllt sin skyldighet att lämna in sin förklaring om ekonomiska intressen på nytt inom ramen för denna översyn.

1 BAKGRUND

Uppförandekoden för Europaparlamentets ledamöter avseende ekonomiska intressen och intressekonflikter (nedan kallad *uppförandekoden*) trädde i kraft den 1 januari 2012.

I uppförandekoden stadgas ett antal allmänna etiska principer som ledamöterna måste iaktta vid utövandet av sina mandat, såsom oegennyttia, integritet, öppenhet, aktsamhet, ärlighet, ansvar och respekt för Europaparlamentets anseende. Uppförandekoden kräver att ledamöterna agerar endast utifrån ett allmänintresse och avstår från att erhålla någon ekonomisk vinning eller andra förmåner när de utför sitt uppdrag.

För första gången ger uppförandekoden en uttrycklig definition av intressekonflikt och anger vilka åtgärder som ledamöterna måste vidta när de upptäcker att de står inför en intressekonflikt, faktisk eller potentiell (dvs. uppfattas som sådan av allmänheten eller kan leda till en faktisk intressekonflikt).

I uppförandekoden fastställs också begränsningar för de omständigheter under vilka före detta ledamöter har rätt att bedriva lobbyverksamhet eller representationsverksamhet.

Framför allt infördes i uppförandekoden en ingående förklaring om ekonomiska intressen som alla ledamöter på sitt personliga ansvar måste lämna in före utgången av parlamentets första sammanträdesperiod efter ett val till Europaparlamentet, eller inom 30 dagar efter det att ledamöten tillträtt sitt mandat under en valperiod. Ledamöterna måste också underrätta talmannen om alla förändringar i sin personliga situation som påverkar deras förklaring.

Ledamöternas redovisningsplikter har utökats genom genomförandeåtgärderna för uppförandekoden, vilka trädde i kraft den 1 juli 2013. Enligt bestämmelserna i dessa måste ledamöterna omgående redovisa sin närvaro vid evenemang där utgifterna för deras resa, logi eller uppehälle ersatts eller betalats direkt av en tredje part. Dessutom måste de meddela administrationen och lämna över alla gåvor som de mottar när de officiellt företräder Europaparlamentet.

Alla ovannämnda redovisningsplikter avspeglar parlamentets starka engagemang för öppenhet och insyn. Alla förklaringar om ekonomiska intressen och redovisningar av närvaro vid evenemang som anordnas av en tredje part, liksom registret över officiella gåvor, finns direkt tillgängliga på parlamentets webbplats.

I uppförandekoden föreskrivs också en mekanism för tillämpning av dess bestämmelser. Varje ledamot som överträder uppförandekoden eller dess genomförandeåtgärder kan komma att bli föremål för en påföljd som i sista hand utdöms av talmannen efter beaktande av den rådgivande kommitténs rekommendationer. Sådana påföljder ska tillkännages i kammaren och för öppenhetens skull offentliggöras på parlamentets webbplats.

I samband med den allmänna översynen av parlamentets arbetsordning i december 2016 gjordes vissa ändringar även av uppförandekoden, som utgör bilaga I till arbetsordningen. De viktigaste ändringarna är följande:

- I utövandet av sina uppdrag har ledamöterna inte längre tillåtelse att bedriva avlönad yrkesmässig lobbyverksamhet som står i direkt relation till EU:s beslutsprocess.
- Ett antal ändringar har gjorts i ledamotens förklaring om ekonomiska intressen, och de återspeglas i det motsvarande formuläret för inlämning av förklaringarna, vilket antagits av presidiet, i synnerhet följande:
 - Ledamöterna måste lämna in en reviderad förklaring senast vid utgången av den månad som följer på den månad då en förändring skedde (och inte som tidigare inom 30 dagar).
 - En ny inkomstkategori mellan 1 och 499 euro har införts.
 - Om den högsta inkomstkategorin anges (mer än 10 000 euro per månad) måste ledamöterna också runda av inkomsten till närmaste belopp på 10 000 euro.
 - För medverkan i företag eller partnerskap finns det nu en möjlighet att ange detta som ”oavlönat”.

Vid antagandet av den ändrade arbetsordningen beslutade parlamentet att ledamöterna skulle anpassa sin förklaring om ekonomiska intressen senast sex månader efter dagen för ikraftträdandet av ändringarna. Detta innebar att alla ledamöter måste lämna in sin förklaring på nytt, även om inga förändringar hade skett, senast den 16 juli, på det reviderade formulär som presidiet antog (se avsnitt 3.3 i denna rapport).

2 DEN RÅDGIVANDE KOMMITTÉN FÖR LEDAMÖTERS UPPFÖRANDE

2.1 Sammansättning

Den rådgivande kommittén för ledamöters uppförande (nedan kallad *den rådgivande kommittén*) inrättades genom artikel 7.1 i uppförandekoden.

Enligt artikel 7.2 och 7.3 i uppförandekoden ska talmannen i början av sin mandatperiod utse fem permanenta ledamöter bland ledamöterna i utskottet för konstitutionella frågor respektive utskottet för rättsliga frågor, med beaktande av deras erfarenhet och den politiska jämvikten.

De permanenta ledamöter som utgjorde den rådgivande kommittén under den första halvan av den innevarande valperioden och som utsågs på nytt av talmannen den 5 april 2017 för en ytterligare period på två och ett halvt år är:

- Danuta Maria Hübner (PPE, Polen)
- Mady Delvaux (S&D, Luxemburg)
- Sajjad Karim (ECR, Förenade kungariket)
- Jean-Marie Cavada (ALDE, Frankrike)
- Ji í Maštálka (GUE, Tjeckien)

I början av sin mandatperiod ska talmannen även utse en reservledamot för varje politisk grupp som inte är representerad bland de permanenta ledamöterna i den rådgivande kommittén.

De reservledamöter som har ingått i kommittén sedan början av den innevarande valperioden och som också utsågs på nytt av talmannen den 5 april 2017 är:

- Heidi Hautala (Verts/ALE, Finland)
- Laura Ferrara (EFDD, Italien)
- Gerolf Annemans (ENF, Belgien)

2.2 Ordförande

Enligt artikel 7.2 andra stycket i uppförandekoden ska varje permanent ledamot i den rådgivande kommittén vara ordförande under sex månader enligt ett roterande system. Artikel 3 i kommitténs arbetsordning föreskriver vidare att roteringen i princip ska ske i fallande ordning efter storleken på de politiska grupper som ledamöterna i kommittén tillhör.

Under loppet av 2017 var följande ledamöter av den rådgivande kommittén ordförande: Danuta Hübner från april till september och Mady Delvaux från oktober till december 2017. Den sistnämndas uppdrag som ordförande kommer att löpa ut i mars 2018.

2.3 Sammanträden under 2017

Den rådgivande kommittén sammanträdde vid sju tillfällen 2017.

Sammanträdeskalender för den rådgivande kommittén 2017

Tisdagen den 25 april (konstituerande sammanträde)
Tisdagen den 30 maj¹
Tisdagen den 20 juni
Tisdagen den 11 juli²
Tisdagen den 26 september
Tisdagen den 10 oktober
Tisdagen den 7 november
Tisdagen den 21 november³ (extra sammanträde)
Torsdagen den 7 december⁴

2.4 Uppgifter

Den rådgivande kommitténs uppgift är dubbel:

- För det första ska den, i enlighet med artikel 7.4 första stycket i uppförandekoden, på en ledamots begäran i förtroende ge ledamoten riktlinjer för hur bestämmelserna i uppförandekoden ska tolkas och tillämpas inom 30 kalenderdagar. En ledamot som söker riktlinjer från kommittén har sedan rätt att åberopa dessa.
- För det andra ska den, i enlighet med artikel 7.4 andra stycket i uppförandekoden, på begäran av talmannen bedöma misstänkta fall av överträdelse av uppförandekoden och ge talmannen råd om vilka åtgärder som eventuellt bör vidtas.

I artikel 8 i uppförandekoden anges i större detalj det förfarande som ska följas i händelse av eventuella överträdelse av uppförandekoden. Om det finns anledning att misstänka att en ledamot kan ha gjort sig skyldig till överträdelse av uppförandekoden ska talmannen i synnerhet, utom i uppenbart oskäligen fall, delge den rådgivande kommittén dessa misstankar. Den rådgivande kommittén granskar

¹ Sammanträdet ställdes in.

² Sammanträdet ställdes in.

³ Ett extra sammanträde hölls den 21 november.

⁴ Av organisatoriska skäl sköts det sammanträde som ursprungligen planerats till den 5 december upp till den 7 december.

då omständigheterna kring den misstänkta överträdelsen och kan höra den berörda ledamoten. På grundval av sina slutsatser ska kommittén därefter utfärda en rekommendation till talmannen om ett eventuellt beslut. Om talmannen efter att ha tagit del av denna rekommendation och efter att ha hört den berörda ledamoten drar slutsatsen att denne verkligen har brutit mot uppförandekoden, ska talmannen fatta ett motiverat beslut om påföljder, vilket därefter offentliggörs på parlamentets webbplats.

2.5 Arbete under året

2.5.1 Eventuella överträdelser av uppförandekoden

Under loppet av 2017 hänsköt talmannen fyra ärenden som rörde eventuella överträdelser av uppförandekoden till den rådgivande kommittén (jämfört med åtta under det föregående året). De berörde sammanlagt sex ledamöter.

Ett av dessa ärenden rörde tre ledamöter som hade rest till ett tredjeland och som efter hemkomsten hade underlåtit att lämna in en förklaring om närvaro efter inbjudan till evenemang som anordnas av tredje part inom den tidsfrist som föreskrivs i uppförandekoden. Denna förklaring krävdes i enlighet med artikel 6 i genomförandeåtgärderna för uppförandekoden, eftersom deras utgifter för resa, logi eller uppehälle hade ersatts av myndigheter i länder utanför EU. Som svar på skrivelsen från den tjänstgörande ordföranden med begäran om förtydliganden med avseende på deras resa lämnade dock alla tre in en förklaring om närvaro, ifylld i enlighet med kapitel 2 i genomförandeåtgärderna. Den rådgivande kommittén rekommenderade därför talmannen att fastslå att de berörda ledamöternas underlåtenhet att lämna in en förklaring om närvaro i tid utgjorde en överträdelse av uppförandekoden, men att inga ytterligare åtgärder var påkallade i detta avseende med hänsyn till det skyndsamma inlämnandet av de efterfrågade förklaringarna.

Ett annat ärende rörde en ledamot som hade rest till en konferens som hölls på ett territorium utanför EU vars övertagande av en främmande makt inte har erkänts av det internationella samfundet, och som inte lämnade in någon förklaring om närvaro vid evenemang som anordnas av tredje part. Som svar på en skrivelse från den tjänstgörande ordföranden förklarade ledamoten att han hade deltagit i konferensen i egenskap av privatperson och betalat alla utgifter i samband med sin resa. Eftersom han under dessa omständigheter inte var skyldig att lämna in en förklaring om resa enligt kapitel 2 i genomförandeåtgärderna för uppförandekoden rekommenderade den rådgivande kommittén talmannen att fastslå att den berörda ledamoten inte hade brutit mot uppförandekoden.

I ytterligare ett ärende som hänsköts till den rådgivande kommittén underlät den berörda ledamoten, som hade blivit vald till ledamot av ett regionalt parlament i en medlemsstat under sitt uppdrag som ledamot av Europaparlamentet, att i enlighet med artikel 4.2 b i uppförandekoden revidera sin förklaring om ekonomiska intressen inom den tillämpliga tidsfristen genom att redovisa den lön han erhöll för utövandet av detta andra parlamentariska uppdrag under avsnitt B i sin förklaring om ekonomiska intressen. Som svar på en skrivelse från den tjänstgörande ordföranden för kommittén med en uppmaning till honom att rätta till sin underlåtenhet lämnade den berörda ledamoten in sin reviderade förklaring om ekonomiska intressen korrekt uppdaterad

och angav under avsnitt B sitt uppdrag i det regionala parlamentet, inklusive lönebeloppet månadsvis. Mot bakgrund av detta rekommenderade den rådgivande kommittén talmannen att fastslå att ledamotens underlåtelse att i tid lämna in en reviderad förklaring om ekonomiska intressen visserligen utgjorde en överträdelse av uppförandekoden, till följd av det försenade inlämnandet av hans uppdaterade förklaring, men att inga ytterligare åtgärder var påkallade.

Slutligen hänsköt talmannen ett ärende till den rådgivande kommittén där en ledamot underlätit att uppfylla redovisningsplikten rörande viss oavlönad verksamhet. Talmannen uppmanade kommittén att förse honom med sina slutsatser efter en fullständig undersökning av omständigheterna samt sina rekommendationer om lämplig uppföljning. Efter att ha hört den berörda ledamoten drog den rådgivande kommittén i sin rekommendation till talmannen slutsatsen att ledamotens ursprungliga överträdelse av uppförandekoden rättades till genom ett senare inlämnande av en reviderad förklaring om ekonomiska intressen och att den situation som ledamoten befann sig i, trots hans obetänksamma handlande, inte utgjorde en överträdelse av artikel 1 i uppförandekoden.

2.5.2 Riktlinjer för hur uppförandekoden ska tolkas och tillämpas

2017 tog den rådgivande kommittén, i enlighet med artikel 7.4 första stycket, emot två formella begäranden om riktlinjer för hur uppförandekoden ska tolkas och tillämpas.

I det första fallet begärde den berörda ledamoten riktlinjer om möjliga undantag från redovisningsplikten enligt uppförandekoden på grund av privaträttsliga avtalsenliga sekretesskrav avseende vissa sysselsättningar han hade haft i det förflutna. Strax efter det att den rådgivande kommittén hade börjat undersöka frågan och bett om ytterligare förtydliganden från ledamoten drog denne tillbaka sin begäran, och det konstaterades att ärendet inte krävde någon ytterligare uppföljning. Begäran drogs tillbaka eftersom de ifrågasättande sysselsättningarna härrörde från en tid före den treårsperiod före inledningen av hans uppdrag under den innevarande valperioden och därför inte omfattades av någon redovisningsplikt enligt uppförandekoden.

Den rådgivande kommittén behandlade emellertid den specifika frågan om ett befintligt avtalsenligt sekretesskrav beträffande betalning till en ledamot från en tredje part med vilken ledamoten befinner sig i ett avtalsförhållande, i förhållande till redovisningsplikten enligt artikel 4.2 i uppförandekoden, och ansåg att denna fråga förtjänade att uppmärksammas av talmannen och möjligen även av presidiet. Den tjänstgörande ordföranden riktade därför en skrivelse till talmannen om frågan, med sikte på en eventuell reflektion och diskussion om huruvida uppförandekoden, genom en lämplig ändring eller genom tolkning, bör behandla frågan om hur sekretessklausuler i avtal som kan utgöra ett hinder för full efterlevnad av de redovisningsplikter som föreskrivs i uppförandekoden ska hanteras med avseende på förklaringen om ekonomiska intressen.

Det andra fallet rörde en begäran om riktlinjer angående vilka typer av oavlönad verksamhet som måste uppges i förklaringen om ekonomiska intressen. I avvaktan på kommitténs riktlinjer gick den berörda ledamoten igenom sin förklaring om ekonomiska intressen och redovisade flera oavlönade verksamheter.

Dessutom fortsatte sekretariatet under hela året, i enlighet med sin fasta praxis, att besvara frågor från ledamöter eller deras assistenter för att hjälpa dem att på rätt sätt tillämpa bestämmelserna i uppförandekoden och dess genomförandeåtgärder.

3 VERKSAMHET KOPPLAD TILL UPPFÖRANDEKODEN

3.1 Kontrollförfarande för ledamöternas förklaringar om ekonomiska intressen

Artikel 9 i genomförandeåtgärderna för uppförandekoden anger bestämmelser för ett kontrollförfarande som ska genomföras av den ansvariga enheten med avseende på ledamöternas förklaringar om ekonomiska intressen.

I enlighet med artikel 4 i uppförandekoden är ledamöterna personligen ansvariga för att till talmannen lämna en förklaring med detaljerade uppgifter. Om det finns skäl att misstänka att en förklaring innehåller uppenbart felaktiga, oseriösa, oläsliga eller obegripliga uppgifter, ska emellertid en allmän rimlighetskontroll utföras på talmannens vägnar av enheten för ledamotsadministration inom generaldirektoratet för parlamentets ledning, för att klargöra saken. Den berörda ledamoten ska få rimlig tid på sig att reagera genom att bekräfta eller rätta till uppgifterna i förklaringen. Om de förklaringar som getts anses otillräckliga och kontrollen alltså inte avgjort frågan, beslutar talmannen hur man ska gå vidare.

Under året tillämpas kontrollförfarandet även på nya förklaringar från nyvalda ledamöter som tillträder sitt mandat i parlamentet under en pågående valperiod samt på ändrade versioner av befintliga förklaringar. Dessutom gjordes inom ramen för översynen – då alla ledamöter till följd av ändringen av uppförandekoden måste lämna in sin förklaring om ekonomiska intressen på nytt, på det reviderade formulär som antogs av presidiet – en allmän rimlighetskontroll av alla reviderade förklaringar.

3.2 Inlämnande och uppdatering av ledamöternas förklaringar om ekonomiska intressen

Enligt artikel 4.1 i uppförandekoden är en ny ledamot som inleder sitt uppdrag i parlamentet under valperioden personligen ansvarig för att lämna in en detaljerad förklaring om sina ekonomiska intressen inom 30 dagar efter det att ledamoten tillträtt sitt mandat. 2017 lämnade alla utom tre av de 31 nyvalda ledamöterna in sina förklaringar om ekonomiska intressen inom denna tidsfrist.

Dessutom innehåller artikel 4.1 ett krav på ledamöterna att anmäla alla förändringar som inverkar på deras förklaringar senast vid utgången av den månad som följer på den månad då förändringen skedde. Till följd av denna skyldighet, liksom skyldigheten i samband med den översyn som gjordes till följd av ändringarna av uppförandekoden och formuläret till förklaringen om ekonomiska intressen inom ramen för den allmänna översynen av parlamentets arbetsordning, lämnades 804 uppdaterade förklaringar in till talmannen under året.

3.3 Förnyad inlämning och uppdatering av ledamöternas förklaringar om ekonomiska intressen till följd av översynen av parlamentets arbetsordning

Som nämns i avsnitt 1 i denna rapport blev ledamöterna, till följd av ändringarna av vissa bestämmelser i uppförandekoden inom ramen för den senaste översynen av parlamentets arbetsordning i december 2016, tvungna att lämna in sin förklaring om ekonomiska intressen på nytt, även om inga förändringar hade skett, och detta senast sex månader efter dagen för ändringarnas ikraftträdande, det vill säga den 16 juli 2017, på ett reviderat formulär för förklaringen vilket antagits av presidiet.

Den 8 mars 2017 skickade presidiet ut ett meddelande till samtliga ledamöter i vilket det informerade dem om denna skyldighet och översände det reviderade formuläret. Efter utgången av denna frist skickade den rådgivande kommittén ut administrativa påminnelser om denna skyldighet. Efter detta sände talmannen den 14 september 2017 en påminnelse till de ledamöter som ännu inte hade lämnat in en reviderad förklaring och uppmanade dem kraftfullt att göra det senast den 6 oktober 2017.

Det bör påminnas om att förklaringar om ekonomiska intressen enligt punkt 9 i parlamentets beslut av den 13 december 2016 om den allmänna översynen av parlamentets arbetsordning, från ledamöterna som inte har lämnat in sin reviderade version upphörde att gälla den 16 juli 2017. Ledamöter som inte innehar en giltig förklaring om ekonomiska intressen får dock enligt artikel 4.4 i uppförandekoden inte väljas till en befattning inom parlamentet eller dess organ, utses till föredragande eller delta i en officiell delegation eller interinstitutionella förhandlingar.

Den rådgivande kommittén anser att den standard som parlamentet beslutat för insyn i ekonomiska intressen måste upprätthållas, och ledamöter som inte iakttagit skyldigheten att uppdatera sin förklaring måste därför kraftfullt uppmanas att göra detta utan dröjsmål. Med tanke på frågans vikt har den rådgivande kommittén uppmärksammat talmannen på detta och även rekommenderat honom att överväga vissa åtgärder som skulle kunna vidtas gentemot de berörda ledamöterna.

4 ADMINISTRATION

Enheten för ledamotsadministration inom generaldirektoratet för parlamentets ledning tillhandahåller den rådgivande kommittén sekretariatstjänster och har av generalsekreteraren utsetts till ansvarig enhet enligt artiklarna 2, 3, 4 och 9 i genomförandeåtgärderna för uppförandekoden: Kontaktuppgifterna är följande:

Advisory.Committee@europarl.europa.eu

Europaparlamentet
Sekretariatet för den rådgivande kommittén för ledamöters uppförande
60, rue Wiertz
PHS 07B022
BE-1047 Bryssel
Belgien